

**САМОВРЕДНОВАЊЕ КЉУЧНЕ ОБЛАСТИ „ПРОГРАМИРАЊЕ, ПЛАНИРАЊЕ И
ИЗВЕШТАВАЊЕ”
- ШКОЛСКА 2024/2025. ГОДИНА -**

Вредновање кључне области „Програмирање, планирање и извештавање” вршено је анализом садржаја школских докумената као што су Школски програми за основну и средњу музичку школу, План рада директора школе, Школски развојни план Музичке школе „Даворин Јенко”, Акциони план Музичке школе „Даворин Јенко”, Годишњи план рада Музичке школе „Даворин Јенко”, глобални и оперативни планови тела и тимова школе, глобални и оперативни планови појединих наставних предмета, методичке припреме наставе итд. Преглед документације је обављен у току маја и јуна 2025. године уз помоћ Приручника о стандардима квалитета рада установе из 2018. године, као и скала процене које су направљене на основу информација о елементима садржаја наведене документације у Закону о основама системе образовања и васпитања, Закону о основном образовању и васпитању и Закону о средњем образовању и васпитању.

1.1.1. Школски програм се заснива на прописаним начелима за израду овог документа

Израђен је школски програм за ОМШ и СМШ. Оба школска програма имају све прописане законске елементе. Пошто смо музичка школа, акценат је стављен на културне активности школе. У школским програмима постоје циљеви, исходи и начини остваривања плана наставе и учења за сваки разред. Постоји програм заштите од насиља, злостављања и занемаривање, Програм превенције дискриминаторног понашања и вређања угледа, части и достојанства личности. Програми сарадње са породицом, локалном самоуправом. Програм професионалне оријентације и школског спорта. Школски програми садрже начине реализације програма, провере знања, програме смотри/испита, обавезни минимум програма и корелацију са другим предметима. У оквиру школског програма СМШ стоји и избор шире литературе која омогућава да се настава прилагоди могућностима и потребама ученика. У школским програмама се види на које све начине је организована настава.

1.1.2. У изради Развојног плана установе учествују све кључне циљне групе (наставници, стручни сарадници, директор, ученици, родитељи/законски заступници, локална заједница)

Развојни план Музичке школе „Даворин Јенко” написан је на основу резултата четвртог циклуса самовредновања који је спроведен у периоду од 2017. до 2022. године и обухватио следеће кључне области квалитета:

- школска 2017/2018. година – Етос;
- школска 2018/2019. година – Подршка ученицима;
- школска 2019/2020. година – Настава и учење;
- школска 2020/2021. година – Образовна постигнућа ученика;
- школска 2021/2022. година – Организација рада школе и Управљање људским и материјалним ресурсима.

Интересне групе које су најчешће имале прилику да изразе свој став о појединим аспектима рада школе су наставници, ученици и родитељи. Представници локалне самоуправе су позивани на анкете у вези са организационим радом школе и руковођењем. Из године у годину регистровани су слични трендови у процени различитих елемената рада школе. Док је код наставника била најприсутнија склоност ка давању виших оцена, ученици, а често и родитељи, давали су углавном просечне оцене. Резултат тога је процена да школа задовољава постављене стандарде квалитета рада у великој мери, али да, зависно од области, постоји простор за унапређивање рада.

У последњој години пре израде новог Школског развојног плана састајали су се чланови Стручног актива за школско развојно планирање, Тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе, као и колеге чланови Педагошког колегијума. Бавили су се анализом добијених резултата, избором приоритетних области квалитета и осмишљавањем развојних циљева, задатака и активности који ће ући у Развојни план од 2022. до 2027. године.

1.1.3. Садржај кључних школских докумената одржава специфичности установе

С обзиром на то да садржај кључних школских докумената одражава специфичности установе, можемо истаћи следеће о школи: музичка школа са великим бројем ученика и могућношћу реализације преподневне и послеподневне наставе, као и наставе суботом, што ученицима пружа могућност усклађивања наставе са основним и средњим школама. Наша школа је основна и средња музичка школа, па се у средњој музичкој школи настава изводи као индивидуална, групна и разредна и час траје 45 минута. У основној музичкој школи часови инструмента у првом циклусу трају 30 минута, а у другом циклусу 45 минута, док је солфеђо 45 минута и настава је индивидуална и групна. Подела према предметима је следећа:

1. Индивидуална настава: инструмент, соло певање, упоредни клавир;
2. Групна настава: солфеђо, теорија музике, оркестар/хор.

Шестогодишње школовање похађају деца која се одлуче за неки од следећих инструмената: КЛАВИР, ХАРМОНИКА, ГИТАРА, ВИОЛИНА, ВИОЛА, ВИОЛОНЧЕЛО, ФЛАУТА, КЛАРИНЕТ, ОБОА, ХОРНА, ФАГОТ, ТРОМБОН, УДАРАЉКЕ.

Четворогодишње школовање похађају деца која се одлуче за неки од следећих инструмената: КОНТРАБАС, СОЛО ПЕВАЊЕ.

Музичка школа „Даворин Јенко“ је организатор и реализатор „Међународног такмичења Даворин Јенко“ које представља велики пројекат, јер окупља учеснике из великог броја земаља и организује се од 2004. године. Школа реализује и концертну активност (интерни и јавни часови, испити, смотре и концерти).

Увидом у школску документацију, која укључује Школски програм, Развојни план установе, Годишњи план рада школе и друга важна акта, такође смо утврдили да документи садрже све елементе који су предвиђени Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о средњем образовању итд. Уочава се повезаност и усаглашеност Годишњег плана рада, Школског програма и Развојног плана. Наведена школска документа одликује, свеобухватност и јасноћа изражавања циљева и активности. Годишњи план рада школе представља личну карту школе, даје довољно релевантних информација о томе на који начин је школа организована и на који начин се омогућава остваривање циљева образовања и васпитања. Годишњи план рада школе омогућава развој циљева и стандарда образовања и васпитања.

Можемо закључити да је Годишњи план рада школе усклађен са Школским програмом, односно садржи оперативно разрађене структурне елементе Школског програма. У Годишњем плану рада школе приказана је организација рада средње музичке школе на два одсека: одсек класичне музике и одсек за музичку теорију. На одсеку класичне музике главни предмет је ИНСТРУМЕНТ или СОЛО ПЕВАЊЕ, а на одсеку за музичку теорију СОЛФЕЋО и ХАРМОНИЈА. Школским програмом се обезбеђује остваривање прописаних планова и програма у складу са могућностима школе и специфичним условима живота и рада у њој. У школском програму су јасно дефинисани циљеви и исходи за сваки разред и предмет, па се долази до закључка да у школи постоји разумевање значаја квалитетног планирања. Приликом планирања, имају се у виду релевантни циљеви развоја, потребе школе и специфичности. Врло лако се уочавају кључне теме и јасно је представљено праћење и вредновање наставе и учења. Имамо увид и у наставне теме/садржаје, облике рада, методе рада и сам начин провере остварености исхода, као и корелацију са другим предметима. Оно што можемо истаћи као слабост јесте да у појединим документима не постоји веза са циљевима из развојног плана. Такође, у претходној години је примећено да би школска документа требало унапредити у виду логичке повезаности и међусобне кохезивности својих саставних елемената.

1.1.4. Програмирање рада заснива се на аналитичко-истраживачким подацим и проценама квалитета рада установе

У оквиру самовредновања сваке године се врши аналитичко-истраживачки рад помоћу скала процене где се тачно утврђују чињенице. Врши се кванитативна и квалитативна анализа. На основу тога ради се акциони план. Такође се на основу тога планирају активности у годишњем плану школе и плану тимова и стручних сарадника.

У извештајима педагошког колегијума се види константана анализа успеха и дисциплине ученика као и мере за њихово побољшање.

У извештајима стручних већа се види анализа успеха ученика на испитима, смотрема, јавним часовима и такмичењима.

На основу и ових анализа ради се акциони план.

1.1.5. У програмирању рада уважавају се узрасне, развојне и специфичне потребе ученика

Школски програми за основну и средњу музичку школу написани су на основу наставних планова и програма прописаних Законом о основама система образовања и васпитања, уз уважавање могућности и ресурса Музичке школе „Даворин Јенко” и специфичности које проистичу из друштвеног окружења њених садашњих и будућих ученика.

У процесу израде Школског програма за основну музичку школу употребљена је нова Блумова таксономија и њена примена у области стицања сложених психомоторних вештина. Она обухвата когнитивно (врсте знања, сазнајне процесе), као и психомоторно и афективно подручје. У изради Школског програма за основну школу узети су у обзир узраст, развојне карактеристике и специфичне образовне потребе ученика. Руководећи се принципима садржаним у Блумовој таксономији наставици су уз помоћ педагошко-психолошке службе формулисали исходе за све предмете у основниј музичкој школи по разредима.

У изради Програма за средњу музичку школу примењени су исти принципи. Узете су у обзир развојне карактеристике младих особа средњошколског узраста. Захваћене су сложеније врсте сазнајних процеса (анализирај, вреднуј, стварај), виши степени развоја психомоторних вештина (артикулација, натурализација), као и виши нивои афективног ангажовања (вредновање, организовање, персонализација).

Самовредновање области квалитета *Настава и учење* спроведено је школске 2022/2023. године. Као инструмент за прикупљање података примењени су упитници који су били прилагођени настаницима, родитељима и ученицима. Обухватили су више аспеката процеса наставе укључујући уважавање узрасних, развојних, образовних и других потреба ученика преко стандарда:

1. наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика;
2. поступци вредновања су у функцији даљег учења;
3. сваки ученик има прилику да буде успешан.

Наставници и родитељи ученика основне школе су већину индикатора наведених стандарда оценили највишом оценом (4), док су сами ученици били критичнији.

1. Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика

Што се тиче првог наведеног стандарда, ученици основне школе су проценили да су следеће ставке на нивоу квалитета 3:

- наставници ме укључују у рад на часу према мојим могућностима;
- наставници прилагођавају делове наставног материјала мојим могућностима;

- наставници ми посвећују време у складу са мојим образовним потребама.

Треба напоменути да је 3 оцена која означава да су наведени елементи рада школе на задовољавајућем нивоу, уз напомену да постоји простор за унапређивање рада, нарочито када су посредни допунски часови и други облици организоване подршке учењу.

Родитељи ученика средње музичке школе су, за разлику од родитеља деце основношколског узраста, проценили да се дати стандард налази на нивоу квалитета 3. То укључује следеће индикаторе:

- наставници укључују моје дете у рад на часу према његовим/њеним могућностима;
- наставници прилагођавају темпо рада групи деце са којом раде и тренутној ситуацији;
- наставници посвећују време мом детету у складу са његовим/њеним образовним потребама.

Овакав однос се може протумачити помоћу више чинилаца, од којих ће бити наглашена два која сматрамо доминантним. У питању су родитељи деце над којом је извршена специфична селекција с обзиром на степен изражености и развоја музичке способности и чије је усмеравање на даље музичко образовање много присутније него на основношколском узрасту. Очекивања родитеља средњошколаца велика су и у односу на њихову децу, што се тиче успеха, и у односу на школу, што се тиче квалитета рада.

Ученици средње школе су стандард квалитета *наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика* оценили општом оценом 3. Поред ставки чији су степен присутности ученици основне музичке школе оценили са 3, ученици средње школе су тако оценили и следеће две ставке:

- наставници прилагођавају темпо рада нашој групи и тренутној ситуацији;
- наставници охрабрују ученике којима је потребна додатна подршка да учествују у заједничким активностима.

Иако је оцена 3 индикатор задовољавајућег нивоа присутности одређеног елемента рада наставника, наглашено је да треба континуирано радити на осмишљавању и примени начина унапређивања досадашње праксе индивидуализације рада са ученицима који имају већу потребу за подршком. Тема инклузије, индивидуализације рада и израде ИОП-а обухваћена је Школским програмима за основну и средњу школу. Треба нагласити да је број ученика у школи којима су потребна већа прилагођавања рада до сада био мали, а степен спремности наставника да различите елементе свог рада прилагоде специфичним потребама ученика варира од особе до особе.

2. Поступци вредновања су у функцији даљег учења

Ученици основне школе су следеће индикаторе другог стандарда, који се односи на поступке вредновања знања и степен у којем су они у функцији даљег учења, проценили као ниво присутности 3:

- Разумем наставникова образложења мог постигнућа и могу да их искористим да решим неки задатак или побољшам своје учење;

- Наставници ме уче како да себи постављам циљеве у учењу.

Код одређеног броја ученика основне музичке школе постоји потреба за подршком учењу у виду давања квалитетне повратне информације при образлагању оцене, као и потреба да им се помогне да ефикасније планирају своје обавезе у матичним основним школама и музичкој школи. Стручна служба школе је од како је спроведено самовредновање кључне области *Настава и учење* у оквиру стручног усавршавања унутар установе обрадила тему оцењивања и давања повратне информације ученику у облику презентације, али да би ефекти били трајнији потребан је континуиран рад и повремено организовање радионица на нивоу стручних већа.

Родитељи ученика средње музичке школе су проценили да је степен присутности три индикатора стандарда *поступци вредновања су у функцији даљег учења* на нивоу 3:

- наставници објашњавају своје критеријуме оцењивања тако да је мом детету јасно који ниво знања се очекује за сваку оцену;
- моје дете разуме наставникова образложења његовог/њеног постигнућа и може да их искористи да реши неки задатак или побољша своје учење/вежбање;
- наставници уче моје дете како да себи поставља циљеве у учењу.

Ови резултати су манифестација исте тенденције код родитеља средњошколаца која је примећена у оцењивању стандарда *наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика*, а која се односи на високе стандарде које родитељи очекују од наставника који раде са њиховом децом. Неки од начина на које су наставници и стручна служба школе покушали да унапреде ову област су објављивање критеријума оцењивања за све предмете на званичној интернет презентацији школе како би били доступнији родитељима, припреме презентације за наставнике о оцењивању и давању добре повратне информације, припреме радионице за чланове Ученичког парламента о критеријумима оцењивања и разматрање исте теме са наставницима на почетку школске године. Ове и сличне активности треба понављати с времена на време, а посебну пажњу посветити ученицима и млађим колегама, приправницима.

Индикатор *ученик поставља себи циљеве у учењу* је увек био међу најлошије оцењеним од стране све три групе испитаника обухваћених анкетом и указује на то колико је процес развијања ове вештине код ученика сложен и тежак за све укључене стране. Целокупни процес наставе би требало да буде проткан кратким и ефектним активностима којима се подстиче развој ове вештине. Покушаји подршке наставницима и ученицима у овој области обухватају, између осталог, следеће активности:

- презентација за наставнике о техникама успешног учења и вештинама организације и планирања сопственог постигнућа;
- огледни час – сарадња наставника и ученика у осмишљавању и реализацији часа о техникама планирања и организације за све ученике средње музичке школе.

Убудуће је пожељно осмишљавати активности за мање групе колега (на пример на нивоу стручних већа) са сличним садржајем и са више интеракције.

Индикатори које су средњошколци у оквиру стандарда *поступци вредновања* су у *функцији даљег учења* оценили као ниво присутности 3 су:

- наставници ме оцењују у складу са прописима;
- наставници ми објашњавају своје критеријуме оцењивања тако да ми је јасно који ниво знања очекују за сваку оцену;
- наставници похваљују мој напредак;
- Разумем наставникова образложења мог постигнућа и могу да их искористим да решим неки задатак или побољшам своје учење.

Средњошколци су оствареност индикатора *ученик поставља себи циљеве у учењу* проценили као ниво квалитета 2, што је ниже од свих осталих група испитаника. Поред оцена индикатора које су већ размотрене, код средњошколаца треба нагласити да им је важна повратна информација наставника као и подршка у виду похвале и охрабрења када остваре добар успех или почну да напредују.

3. Сваки ученик има прилику да буде успешан

Индикатор трећег наведеног стандарда који су ученици основне школе оценили као ниво 3 је:

- наставници ме уче да поштујем друге ученике и да сарађујем са њима;

Напомињемо да је оцена веома близу нивоа квалитета 4 и да индикује само да би требало повремено осмислити активности унутар наставе које подстичу сарадничке односе између ученика (огледни часови са активностима које подразумевају усклађено деловање више учесника, заједничке активности у оквиру интерних и јавних часова, на солфеђу, хору, оркестру). Последњих година се доста радило на осмишљавању огледних часова различитих садржаја (квизови са тимовима ученика, тематске радионице и сл.), али треба наставити са подстицањем активности у којима би ученици били у већој мери упућени једни на друге у решавању неког заједничког задатка (примена пројектне наставе).

Родитељи ученика средње музичке школе су проценили да је стандард *сваки ученик има прилику да буде успешан* на нивоу остварености 3. Индикатори којима су најмање задовољни су:

- наставници на конструктиван начин дисциплинују моје дете на часу у складу са договореним правилима;
- наставници мотивишу моје дете да учи и вежба водећи рачуна о његовим/њеним особинама и могућностима;
- наставници подстичу моје дете да слободно износи своје мишљење, поставља питања и коментарише у вези са предметом учења.

Индикатор који су ученици средње музичке школе најниже оценили (ниво остварености 2) је *Наставник на конструктиван начин успоставља и одржава дисциплину у складу са договореним правилима*. Ова оцена индикује виши степен незадовољства и већински став ученика СМШ да је велика потреба за променама када је посреди овај елемент рада наставника. Иако је учињено доста на пољу унапређивања система праћења изостанака и

других аспеката дисциплине ученика, нарочито са увођењем електронског дневника, нису решени сви проблеми. Није сасвим јасно чиме ученици нису задовољни, те је упутно извршити посебно истраживање путем анкете којим би се то ближе утврдило. Исто важи и за родитеље средњошколаца који су проценили да се овај елемент рада школе налази на нивоу остварености 3.

1.2.1 Годишњи план рада донет је у складу са школским програмом, развојним планом и годишњим календаром.

Годишњим планом су утврђени термини смотри и јавних часова који су предвиђени школским програмом. Планирају се састанци стручних већа на којима се разматра разноврсност и тежина програма за јавне наступе, смотре, такмичења и концерте. Припремају се анализе извођења ученика на јавним часовима и мере за унапређење извођачких способности ученика. У годишњем плану стоји план стручног усавршавањ по стручним већима као и на наставничком већу. Такође се предвиђају културне активности, концерти, посете музејима и изложбама и другим културним манифестацијама. У годишњем плану стручних сарадника и тима за каријерно вођење се види реализација професионалне оријентације.

Школски развојни план прати акциони план за сваку школску годину. У акционом плану су наведени садржаји, носиоци, време реализације и евалуација. У годишњи план се уносе по потреби делови акционог плана, као што су планови тимова. Потребно је више имплементирати делове развојног плана кроз планове стручних већа.

Годишњим планом школе се припрема организација Међународног такмичења „Даворин Јенко” за дувачке инструменте, клавир и клавирска дуа који је део развојног плана школе. Планира се учествовање у конкретним међународним пројектима и наставак сарадње са постојећим институцијама.

У годишњем плану се врши имплементација годишњег календара кроз шестодневну наставну седмицу. Пошто је музичка школа „Даворин Јенко” основна и средња школа поштују се правилници о школском календару за исте. Врши се тачно планирање наставних дана за сваки месец, тј. полугодиште.

1.2.2. У оперативним/акционим плановима органа, тела, тимова, стручних сарадника и директора конкретизовани су циљеви из развојног плана и школског програма и уважене су актуелне потребе школе

Акциони план Музичке школе „Даворин Јенко” представља детаљну разраду развојних циљева и задатака који су предвиђени Развојним планом. Развојни задаци су разложени на више активности, са одређеним временским оквиром и носиоцима (појединци, школска тела и тимови). Сем развојних задатака који су већ били предвиђени Развојним планом, у Акциони план је укључен један нови развојни задатак на основу анализе резултата самовредновања кључне области квалитета *постигнућа ученика*. Тај развојни задатак је *организација истраживања о теškoћама ученика у учењу и планирању*

и додат је Акционом плану зато што је самовредновањем кључне области кавлитета *Постигнућа ученика* установљено да ученици имају одређене тешкоће у учењу које су релативно трајне. Постигнуће ученика је праћено у претходне три године и констатоване су врло сличне варијације оцена по предметима:

- постоје тешкоће у учењу општеобразовних предмета који су обимнији и подразумевају дубљу обраду текстуалног градива. Ту спадају српски језик и књижевност, енглески језик, италијански језик, историја, филозофија;
- ученици средње музичке школе имају ниже просечне оцене из општеобразовних предмета који захтевају логичко расуђивање и континуиран рад – математика и физика;
- ученици средње музичке школе имају најниже просечне оцене из следећих стручних предмета: солфеђо, хармонија, национална историја музике и италијански језик за ученике соло певања.

Статистичка анализа која је извршена у оквиру самовредновања области *Постигнућа ученика* нам је омогућила само летимичан поглед на природу проблема. Констатовано је да је потребна дубља анализа узрока затеченог стања. Нажалост истраживање које је било предвиђено Акционим планом за 2024/2025. годину није спроведено јер је реализација одложена за друго полугодиште. Овај развојни задатак ће бити пренет у Акциони план за школску 2025/26. годину.

План рада директора школе у потпуности је прилагођен мисији и визији Музичке школе „Даворин Јенко” које су дефинисане у Развојном плану, као и појединачним циљевима и задацима. Годишњи планови рада стручних сарадника педагога и психолога распоређени су по областима рада, а поједини радни задаци су уклопљени у Акциони план школе где су детаљно разрађени с обзиром на временски оквир, начине праћења и евалуације. Годишњи планови Стручног актива за школско развојно планирање, Тима за самовредновање, Тима за инклузивно образовање, Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања су написани су конципирани на сличан начин. Дат је општи преглед области рада, а конкретни циљеви и задаци су у Акционом плану школе са временским оквиром, носиоцима активности и начинима праћења и вредновања.

Планови рада појединих стручних већа и других тела у школи углавном садрже уводни део у којем се наводе циљеви и задаци које је одређено тело издвојило као приоритетне за дату школску годину. Већина планова је подељена по месецима, а за сваки месец су издвојене конкретне активности које су предвиђене за реализацију. Носиоци активности су наведени за неке од тих активности. Што се тиче појединих стручних већа, не постоји увек јасна веза са Акционим планом за дату школску годину. У неким од тих планова се види да је при изради вођено рачуна о слабостима које су утврђене самовредновањем школе и о предложеним мерама за унапређивање рада. Констатовано је да треба наставити са подстицањем руководиоца стручних већа, као и других колега да при изради планова што више уваже закључке самовредновања и предложене мере за превазилажење утврђених слабости у раду школе. То значи да извештај о самовредновању,

као и прва верзија Акционог плана треба да буду доступни колегама најкасније до почетка августа.

Сви оперативни/акциони планови појединих тимова и тела школе су писани у складу са школским програмима за основну и средњу музичку школу.

1.2.3. Планови органа, тела и тимова јасно одсликавају процесе рада и пројектују промене на свим нивоима деловања

На основу предлога мера датих Годишњим планом рада школе за школску 2023/2024. годину, Тим за обезбеђивање квалитета и развоја установе је пратио оствареност циљева образовања и васпитања, стандарде постигнућа, циљеве и задатаке дефинисане Развојним планом школе и акционим планом, након процеса самовредновања. Дати су следећи предлози који су се конкретизовали као план активности:

1. Мере које школа предузима уколико дође до неког облика дискриминаторског понашања треба да буду транспарентније. Запослени, ученици и њихови родитељи треба да буду упућени у то шта могу да предузму и коме могу да се обрате уколико доживе дискриминацију у школи. Школа има Програм превенције дискриминаторског понашања и вређања угледа, части и достојанства личности. Могуће активности су презентација Програма за чланове Савета родитеља, као и разговор са ученицима на ЧОС-у о Програму.
2. Све интересне групе су лошије оцениле ставку која се односи на активности усмерене на превенцију дискриминације и насиља. То подразумева радионице за ученике којима се подстичу толеранција, ненасилна комуникација, конструктивно решавање конфликта, вршњачко посредовање и друге активности којима се развијају и негују просоцијално понашање и емпатија. За такве активности мора да се нађе време и прилика. Предложено је да ПП служба ради на осмишљавању оваквих активности и да их спроводи у сарадњи са одељењским старешинама и другим наставницима. Таквих активности је било у школи, али смо увидели да ученици имају велику потребу за њима и да оно што им је до сада понуђено није било довољно.
3. Треба наставити и са реализацијом сличних радионица за наставнике.
4. Општи утисак испитаника је да школа није довољно доследна у спровођењу мера када дође до кршења правила. Рад одељењских старешина треба да буде усклађен када се ученицима изричу васпитне и васпитно-дисциплинске мере. То је тема коју треба отворено разматрати на седницама стручних већа. С тим у вези, треба осмислити и начин награђивања ученика који редовно испуњавају своје школске обавезе.

5. Ученицима првог разреда треба пружити помоћ при адаптацији на захтеве вишег степена образовања. У 2023/2024. години је први пут спроведено истраживање адаптације ученика првог разреда СМШ. Дат је предлог да се ти подаци искористе за осмишљавање групних и индивидуалних активности које би им помогле да се прилагоде новој ситуацији.
6. Ученицима су потребне и разне активности које им пружају осећај да су својим учешћем дали допринос школској заједници. Многе могућности већ постоје у школи: Етно секција, оркестри основне и средње музичке школе, новогодишњи квиз, часопис, тематски јавни часови, увођење јавних часова предмета као што је аранжирање и многе друге. Добар пример је био и семинар „Музика и ритам у функцији развоја и учења”, јер се ученици радо укључују у такве активности и осећају се као део групе која има заједнички циљ.
7. Ученицима треба пружити прилику да се емотивно искажу. Теме могу бити разне: страх од јавног наступа, односи са вршњацима, родитељима и наставницима.
8. Родитељи треба да буду укљученији у живот школе пре свега што се тиче логистичке помоћи у реализацији разних активности. Уочено је и да део родитеља има жељу за већом интеракцијом са школом. Заинтересованима то треба омогућити. Неке идеје су јавни часови у којима су родитељи активни учесници (на пример најављују програм), али и семинари наставника у којима би учествовали и заинтересовани родитељи.
9. У претходној школској години примећено је да Ученички парламент није довољно активан и да ученици не виде смисао такве организације. Треба наставити са подстицањем ученика да се ангажују у раду Парламента и да се боре за своје иницијативе. Треба наћи и термин који већини одговара и не ремети им нормално функционисање у школи (паузе између часова предмета којима присуствују сви средњошколци). Треба им показати да се и њихово мишљење узима у обзир и да ће добре идеје и предлози бити равноправно размотрени. При изради плана активности за 2023/2024. годину разматрали су се и предлози чланова Ученичког парламента. У 2024/2025. одржан је један састанак парламента у првом полуугодишту, док се у другом полуугодишту чланови парламента нису састајали.
10. Подршка учењу мора да се унапреди. Сваке године треба осмислити више активности са том темом (активности као што је била заједничка презентација ученика и наставника, радионица о вештинама планирања и слично). Теме о техникама учења и вежбања и организацији времена треба да буду део самог

процеса наставе у виду сугестија ученицима како да превазиђу проблеме са којима се суочавају у учењу и вежбању. Такође, индивидуални саветодавни рад са ученицима који имају тешкоће треба појачати.

11. Констатовано је да треба континуирано радити на унапређивању свих активности у оквиру каријерног вођења. Са средњошколцима би требало попричати о томе шта очекују од професионалног саветовања јер није сасвим јасно дефинисано чиме нису задовољни.

Оно што је такође примећено, јесте да ученици у средњој музичкој школи имају највише тешкоћа са учењем општеобразовних предмета, посебно оних који захтевају више читања и обраде текстуалног градива (српски језик и књижевност, енглески језик, италијански језик, историја, филозофија), као и оних који захтевају логичко мишљење и континуитет у раду (математика и физика). Стручни предмети који су ученицима представљали највећи изазов су солфеђо, хармонија, национална историја музике и италијански језик за ученике соло певања. Планирана активност за наредну годину је да се детаљније истражи; употребом различитих техника прикупљања података (специјализоване анкете за ученике и наставнике, разговори и посете часовима), зашто се тешкоће најчешће испољавају у оквиру наставе неколико истих предмета. После истраживања би било препоручљиво да се са наставницима наведених предмета тимски ради на проналажењу решења и облика подршке који ће допринети побољшању успеха ученика.

1.2.4. Оперативно планирање органа, тела и тимова предвиђа активности и механизме за праћење рада и извештавање током школске године

Планови појединих школских актива и тимова као што су Тим за школско развојно планирање, Тим за самовредновање, Тим за инклузивно образовање, Тим за заштиту деце и ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тим за реализацију Међународног такмичења Даворин Јенко, а делимично и Тим за професионално усавршавање и Тим за каријерно вођење, обухваћени су Акционим планом школе. Акциони план Музичке школе „Даворин Јенко” је једини документ у којем је у експлицитном облику садржан детаљан план праћења и евалуације.

У току припрема за школску 2025/26. годину колегама треба дати упутства за писање плана праћења и евалуације и тражити да такав план убудуће буде саставни део досадашње форме оперативног/акционог плана датог тела/тима.

1.2.5. Годишњи извештај садржи релевантне информације о раду школе и усклађен је са садржајем годишњег плана школе.

Годишњи извештај рада школе садржи следеће ставке:

- Уводни део

- Извештај о реализацији међународног такмичења „Даворин Јенко“
- Извештај о раду стручних органа
- Извештај о раду стручних већа
- Извештај савета родитеља и школског одбора
- Извештај о раду стручних тимова
- Извештај ученичког парламента
- Извештај о раду стручних сарадника
- Извештај помоћника директора
- Извештај секретара установе и рачуноводства
- Извештај о резултатима самовредновања
- Статистичко-аналитички подаци
- Извештај о раду директора је засебан документ.

Сви извештаји су усклађени са годишњим планом школе.

1.3.1. Наставници користе међупредметне и предметне компетенције и стандарде за глобално планирање наставе и исходе постигнућа за оперативно планирање наставе

Стандарди постигнућа и предметне компетенције нису дефинисани за музичке предмете (инструменти и теоретска настава). Стандарди постигнућа јесу утврђени за одређени број општеобразовних предмета. Постоје два облика глобалних планова за наставу инструмента и групну/разредну наставу. Глобални план за наставу инструмента одражава специфичност саме наставе. Садржи, сем општих одредби (образовно васпитни циљеви и задаци, наставне области, садржај), минимум програма и напомену везану за садржај. Унапређење глобалних планова могло би се урадити увршћивањем међупредметних компетенција, као и предметних компетенција за предмете који имају стандарде.

У школи се пишу два облика оперативних планова. Оперативни планови за инструменте се пишу по ученику. Оперативни планови за групну, тј. разредну наставу се пишу по групи/разреду. У школском програму ОМШ и СМШ се налазе исходи за сваки предмет и разред и тиме се воде наставници при изради оперативних планова. Унапређење оперативних планова могло би се урадити увршћивањем исхода у исти. Потребно је добро изанализирати и на квалитетан и одговарајући начин унети исходе у оперативне планове због специфичности и разноликости наставе у музичкој школи.

1.3.2. У оперативним плановима наставника и у њиховим дневним припремама видљиве су методе и технике којима је планирано активно учешће ученика на часу

Оперативни планови наставника су урађени на почетку школске године за месец септембар, а пракса школе је да се оперативни планови за наредне месеце не пишу унапред неколико месеци, већ да се у текућем месецу пишу за наредни. Оваква пракса се показала као добра, јер се због болести деце или другог одсуства са наставе, не може

много унапред планирати наставна јединица која ће се обрађивати. Већина наставника има урађене оперативне планове и у њима наведен тип часа, облик рада, наставне методе, наставна средства, корелацију са другим предметом и назив наставне јединице. Оперативни планови у индивидуалној настави се раде по ученику, док у групној настави се раде по групи/разреду. Када говоримо о методичким припремама за час, оне садрже врсту часа, облик часа, наставне методе и средства, постоји и део где се уписује да ли је било корепетитора на часу, затим садрже колону уводни део часа, централни део часа, завршни део часа, евалуација и реализација часа. Оперативне планове и методичке припреме наставници уносе у „НОТОН“. Планира се да се у оперативне планове дода категорија исходи учења, како би се исход часа повезао са исходима из школског програма и на тај начин олакшало разумевање којим вештинама ученик треба да овлада након часа. Када ученик схвата шта је циљ часа, лакше усваја знање које му је потребно да би постигао успех. Такође је битно да наставник разуме шта је исход учења одређене теме, како би лакше помогао ученику да дође до знања и тако избегао понављање истих композиција.

Области које би требало побољшати:

- Корелација између наставних предмета – међупредметна корелација је назначена, али није разрађена (није наведено конкретно на коју област се односи унутар једног предмета)
- Одређени број глобалних планова и методичких припрема не садржи све потребне елементе (циљеви обрађивања одређене теме, као и сам циљ часа, што можемо истаћи као најчешћи елемент који недостаје на самим часовима)
- Када говоримо о дневним припремама наставника, потребно је уписати евалуацију и реализацију часа, како би се лакше увидело чему се треба више посветити у даљем наставном процесу исто и за оперативне планове да би се видело како дете напредује

1.3.3. Планирање допунске наставе и додатног рада је функционално и засновано је на праћењу постигнућа ученика

На основу прегледа електронског дневника може се закључити да наставници ученицима пружају подршку у облику додатне и допунске наставе, али је питање да ли сви редовно евидентирају планиране и одржане часове. Додатна настава се држи ученицима који се спремају за такмичења и друге наступе, док се допунска настава држи ученицима који имају тешкоће у савладавању градива појединих предмета. Седнице Одељењских већа за основну и средњу музичку школу одржавани једном месечно, тако да је евиденција о постигнућу ученика који имају потребу за допунском едукативном подршком редовно вођена.

На основу анкета датих ученицима средње школе и ученицима старијих разреда основне школе на полугодишту 2023/2024. године, може се закључити да се овај елемент

рада налази на нивоу остварености 3 јер су све три категорије испитаника (наставници, родитељи и ученици) изнеле такав став. Рад наставника на пружању овог облика образовне подршке је задовољавајући, али би било пожељно унапредити га.

1.3.4. У планирању слободних активности уважавају се резултати испитивања интересовања ученика

До сада ученицима наше музичке школе није дата ниједна анкета о слободним активностима које би волели да им буду доступне. Покушаји да се Ученички парламент активира у анкетирању школских другова нису били успешни. Упркос томе, наши ученици су увек имали прилику да учествују у разноврсним слободним активностима захваљујући ентузијазму појединих колега који су их анимирали. Подаци о слободним активностима доступни су у извештајима Стручних већа предмета.

1.3.5. Планирање васпитног рада са ученицима засновано је на аналитичко-истраживачким подацима, специфичним потребама ученика и условима непосредног окружења

Из записника одељењских већа се види да се са ученицима ради планирани појачан васпитни рад у оквиру изрицања васпитних и васпитно-дисциплинских мера.

Из записника у е- дневнику се види појачан васпитни рад који је планиран у оквиру изрицања васпитних и васпитно-дисциплинских мера.

У извештајима стручних сарадника се види да се организују радионице и предавања која имају васпитни карактер. Радионице најчешће реализују стручни сарадници а предавања су у сарадњи са организацијама и институцијама.

Из прегледа појединачних долазака родитеља се види да одељењске старешне у сарадњи са родитељима праве план прилагођавања образовно-васпитних активности могућностима ученика. Одељењске старешине упознају родитеље са напредовањем ученика и дају савете о даљем раду.

Закључак

На основу анализе школске документације, Тим за самовредновање је стандард квалитета 1.1. *Програмирање образовно-васпитног рада је у функцији квалитетног рада школе* оценио просечном оценом 4. Степен присутности појединих индикатора је оцењен на следећи начин:

- **1.1.1.** Школски програм се заснива на прописаним начелима за израду овог документа - 4;
- **1.1.2.** У изради Развојног плана установе учествују све кључне циљне групе (наставници, стручни сарадници, директор, ученици, родитељи/законски заступници, локална заједница) - 4;
- **1.1.3.** Садржај кључних школских докумената одржава специфичности установе - 4;

- **1.1.4.** Програмирање рада заснива се на аналитичко-истраживачким подацим и проценама квалитета рада установе - **4**;
- **1.1.5.** У програмирању рада уважавају се узрасне, развојне и специфичне потребе ученика - **3**. Образложење – упркос томе што су у дефинисању исхода појединих наставних предмета примењени теоријски принципи садржани у Блумовој таксономији који обезбеђују јасне смернице за прилагођавање наставних садржаја узрасним карактеристикама ученика и за одабир адекватних наставних средстава, метода и техника, сама реализација програма има мањкавости које су установљене анкетирањем наставника, ученика и њихових родитеља. Међу њима су најзначајније:
 - досадашња пракса индивидуализације рада са ученицима који имају већу потребу за подршком у образовању, нарочито област допунске наставе (присутније у групној него у индивидуалној настави);
 - давање повратне информације о оцени са јасним смерницама за унапређивање даљег вежбања у учења, јасно образложење критеријума оцењивања и оспособљавање ученика за планирање и постављање циљеве у учењу и вежбању;
 - давање ученицима могућности да учествују у размени идеја, да износе своје мишљење и постављају питања;
 - успостављање и одржавање дисциплине на конструктиван начин. Наглашено је већ да није сасвим јасно чиме ученици нису задовољни. Њихови одговори индикују да је, пре свега, у питању доследност у примени васпитно-дисциплинских мера од стране одељењских старешина.

Стандард квалитета 1.2. *Планирање рада органа, тела и тимова је у функцији ефективног и ефикасног рада у школи* оцењен је просечном оценом 3. Степен присутности појединих индикатора оцењен је на следећи начин:

- **1.2.1.** Годишњи план рада донет је у складу са школским програмом, развојним планом и годишњим календаром - **3**. Образложење: потребно је више имплементирати делове развојног плана кроз планове стручних већа. У плановима стручних већа предмета није увек јасно која се приоритетна област, дефинисана Развојним планом, унапређује и које су активности осмишљене да би се то постигло.
- **1.2.2.** У оперативним/акционим плановима органа, тела, тимова, стручних сарадника и директора конкретизовани су циљеви из развојног плана и школског програма и уважене су актуелне потребе школе - **3**. Образложење: као што је већ наведено, што се тиче појединих стручних већа, не постоји увек јасна веза са Акционим планом за дату школску годину.
- **1.2.3.** Планови органа, тела и тимова јасно одсликавају процесе рада и пројектују промене на свим нивоима деловања - **3**. Образложење: иако су у Акционом плану,

који се пише на основу анализа мањкавости установљених самовредновањем, јасно дефинисане мере унапређивања рада школе, то није увек уклопљено у планове појединих стручних већа и тела школе.

- **1.2.4.** Оперативно планирање органа, тела и тимова предвиђа активности и механизме за праћење рада и извештавање током школске године - **3.** Образложење: оперативни планови већине тела школе не садрже план праћења и евалуације. Планови тимова су делимично обухваћени акционим планом који је једини документ који садржи јасан план праћења и евалуације.
- **1.2.5.** Годишњи извештај садржи релевантне информације о раду школе и усклађен је са садржајем годишњег плана школе - **4.**

Стандард квалитета 1.3. *Планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања, стандарда постигнућа/исхода у наставним предметима и опитих међупредметних и предметних компетенција.* Степен присутности појединих индикатора оцењен је на следећи начин:

- **1.3.1.** Наставници користе међупредметне и предметне компетенције и стандарде за глобално планирање наставе и исходе постигнућа за оперативно планирање наставе - **3.** Образложење: стандарди постигнућа и предметне компетенције нису дефинисани за музичке предмете, али је могуће унапредити глобалне планове преко међупредметних компетенција. Планове за одређен број општеобразовних предмета је могуће унапредити преко предметних компетенција.
- **1.3.2.** У оперативним плановима наставника и у њиховим дневним припремама видљиве су методе и технике којима је планирано активно учешће ученика на часу - **3.** Образложење: при прегледу наведене документације примећене су мањкавости које је могуће отклонити редовним праћењем рада наставника и давањем упутстава како да коригују планове и припреме.
- **1.3.3.** Планирање допунске наставе и додатног рада је функционално и засновано је на праћењу постигнућа ученика - **3.** Образложење: допунска настава као облик подршке ученицима који имају тешкоће у савладавању градива је присутна у школи и постигнуће ученика се редовно прати из месеца у месец. Путем анкета је установљено да допунском наставом нису задовољене све потребе за подршком, једино је потребно утврдити чиме ученици и њихови родитељи нису задовољни. Поставља се и питање колико се уредно води евиденција о допунском раду.
- **1.3.4.** У планирању слободних активности уважавају се резултати испитивања интересовања ученика - **4.**
- **1.3.5.** Планирање васпитног рада са ученицима засновано је на аналитичко-истраживачким подацима, специфичним потребама ученика и условима непосредног окружења - **4.**

Кроз сарадњу Тима за самовредновање и Тима за обезбеђивање квалитета и развоја установе осмишљене су следеће могуће мере за отклањање утврђених мањкавости:

- Увести чешће надгледање извођења допунске наставе као облика подршке ученицима који слабије напредују. Обезбеђивање консултација за приправнике и мање искусне наставнике у области праћења постигнућа ученика и индивидуализације рада, нарочито у условима групне наставе.
- Упутити приправнике и мање искусне наставнике како дати ученику повратну информацију која ће му омогућити да коригује свој начин рада и како јасно саопштити критеријуме оцењивања.
- Дати наставницима смернице како да помогну ученицима да се осамостале у планирању постигнућа и постављању циљева у учењу и вежбању.
- Презентација или радионица о вештинама усмеравања дебата и дискусија.
- Подршка одељењским старешинама у решавању дисциплинских проблема са ученицима, нарочито проблема регулисања изостанака. Утврђивање разлога незадовољства ученика начином решавања дисциплинских проблема путем анкете.
- Успостављање боље комуникације између појединих школских тимова и тела у процесу планирања рада. Правовремена размена резултата самовредновања како би се планови тимова, стручних веће и других тела ускладили са њима. Додавање плана праћења и евалуације тамо где постоји потреба.
- Унапредити годишње планове стручних предмета релевантним међупредметним компетенцијама. Додавање предметних и међупредметних компетенција годишњим плановима наставних предмета за које су дефинисани стандарди постигнућа. Додати исходе оперативним плановима на тромесечном нивоу.
- Вршити редовне прегледе оперативних планова и методичких припреме и упутити наставнике како да коригују пропусте. Пружити приправницима подршку и консултације.

